

Ludvig Christensen: Paa den Foranledning, som nu ogsaa den højtærede Ministers Udtalelser om Huslejeloven i København har givet, vil jeg gerne have Lov til at gøre et Par Bemærkninger.

Naar det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Wildner) siger, at han ved, at han med sine Udtalelser støtter københavnske Haandværkerorganisationer i deres Krav om at faa Huslejeloven ophævet, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at naar man gennemgaar, hvilken Livsstilling københavnske Husejere indtager ved Siden af at være Husejere, ser man, at de enkelte, Medlemmer af netop de Haandværkerlav, som det ærede 8de Medlem for 2den Kreds her er Talsmand for, i højeste Grad er identiske med københavnske Husejere. Derfor maa man med nogen Kritik se paa Beslutninger, der vedtages i de paagældende Lav, thi de vil naturligt være paa-virkede af de enkelte Medlemmers økonomiske Interesser ogsaa som Husejere. Jeg kunde endda have forstaaet, at det ærede 8de Medlem for 2den Kreds overfor det høje Ting vilde fremsætte Krav om Huslejelovens Ophævelse i København, hvis han samtidig havde fremlagt Beviser for den velsignelsesrige Virksomhed paa Bygge-omraadet, som Huslejelovens Ophævelse udenfor København aabenbart skulde have medført. Hvis Kravet om Huslejelovens Ophævelse i København paa den af det ærede Medlem fremsatte Baggrund skulde have mindste Berettigelse, maatte det ærede Medlem have fremlagt saadanne Beviser. Hvis man ikke er i Stand til at paavise, at der udenfor København er en meget livlig Byggevirksomhed, der fuldt ud dækker Lejlighedsbehovet, og en Ting til, som jo navnlig er fremhævet af de Haandværkerlav, som det ærede Medlem repræsenterer: at der udenfor København finder meget omfattende Reparationer Sted fra Husejernes Side, efter at de nu, da Huslejeloven er ophævet, har faaet Lov til at regulere Lejen op i en saadan Grad, som sket er — hvis man ikke er i Stand til at føre saadanne Beviser, men tværtimod maa erkende, at paa disse to Omraader, Byggevirksomheden og Reparationsvirksomheden, er Provinsen ikke den mindste Smule bedre stillet end København, synes jeg, det er noget mærkeligt nu at pege paa, at i København skal man gennemføre Huslejelovens Ophævelse, fordi det vil give livligere Byggevirksomhed.

Derfor vil jeg mene, at det er paa et helt andet Omraade, det ærede 8de Medlem for 2den Kreds skulde sætte ind, og

han var jo ogsaa i Begyndelsen af sine Bemærkninger noget inde paa det. Faktisk er det ikke saa meget Arbejdspriserne, det er galt med. Jeg har set af Referatet, at Partiet Venstres Ordfører i det andet høje Ting har været stærkt inde paa, at man ikke kunde gøre noget ved Byggeriet, fordi Bygningsarbejdernes Lønninger laa saa højt. Jeg er i det heldige Tilfælde at have en Statistik, som er udarbejdet af Københavns almindelige Boligselskab, i hvis Bestyrelse sidder — det ved jeg bestemt — tvende konservative Folketingsmænd, og jeg maa derfor gaa ud fra, at den Statistik er rigtig, deres Navne staa under den. Deraf fremgaar det, i hvor høj Grad det ærede 8de Medlem for 2den Kreds har Ret i, at det er Prioriterings- og Omkostningsforholdene, der gør Byggeriet umuligt navnlig i København — jeg er ikke i Stand til at kontrollere, hvordan Forholdene paa dette Omraade ligger udenfor Hovedstaden. Naar et lille Rækkehus med een Lejlighed, der i ren Byggeudgift koster 12 200 Kr., i Kurstab og Byggelaansrenter medfører en Udgift paa 3 520 Kr., og naar der paa et lidt større Rækkehus med een Lejlighed med Centralvarme, der koster 19 200 Kr., er Kurstab og Byggelaansrenter paa 5 500 Kr., vil enhver forstaa, at det er ganske urimelige Forhold, Byggeriet arbejder under, Forhold, som ikke har det mindste med Arbejdslønnin-gerne at gøre. Hvis den høje Regering var i Stand til at skaffe Byggeriet rimelige Vilkaar paa Kapitalomraadet, vilde Byggeri ganske afgjort kunne finde Sted til Priser, der kun ligger meget lidt over Lejen for ældre Lejligheder i København. Saa snart der er Tale om et Byggeri, som Bygherren kan gennemføre uden at lide saa store Kurstab, er vi inde paa Byggeri til Priser, der er meget nær ved, hvad Prisen er pr. Kvadratmeter Etageareal i gamle Ejendomme. Og naar det er Tilfældet, kan Hensigten med Kravet om at faa ophævet Huslejeloven her i Byen, hvor Bolignøden ikke er ophævet, kun være at opnaa en sidste Lejlighed til at skruer Huslejen op. Det er slet ikke den Foranstaltning, der vil fremme Byggeriet i København; men vi vil, hvis Finansieringen af Byggeriet kan gennemføres paa en rimeligere Maade, snart være i Stand til med de nye Lejligheder at konkurrere med de Husejere, som ejer de gamle Lejligheder.

Wildner: Jeg havde egentlig ikke ventet, at denne lille Bemærkning, udtalt for min egen personlige Regning, om Øn-